

Familienormen

Voor wie voelen we ons verantwoordelijk?

Voelen wij ons als kind meer verplicht om voor onze ouders te zorgen? Of vinden we vooral dat ouders verantwoordelijk zijn voor het welzijn van hun kinderen? In elke samenleving zijn er normen over deze rollen en verantwoordelijkheden van ouders en kinderen die werken als gedragscodes. Uit recent onderzoek dat in een aantal Europese landen is gehouden blijkt dat er systematische verschillen zijn tussen landen in deze gedragscodes. Net als in resultaten van veel ander onderzoek is er sprake van een scheidslijn tussen Oost en West.

De verschillen tussen Oost- en West-Europese landen in verantwoordelijkheden van ouders en kinderen zijn het grootst als het gaat over de normen rond de zorg van kinderen voor ouders (zie figuur). Noorwegen scoort het laagst als het gaat om familienormen, terwijl Georgië het hoogst scoort; dit geldt zowel voor de zorg van kinderen voor ouders als de zorg van ouders voor kinderen. Betekent dit dat de familiebanden hechter worden naarmate we verder naar het Oosten gaan? Uit het onderzoek waarop deze gegevens zijn gebaseerd komt in ieder geval naar voren dat in het Noordwesten van Europa de familienormen een meer open karakter hebben. Van kinderen wordt weliswaar verwacht dat zij hun ouders ondersteunen als deze hulpbehoevend worden. Het is echter niet zo dat in deze landen, waaronder trouwens ook Nederland kan worden gerekend, van kinderen dan wordt verwacht dat zij daarvoor hun werksituatie aanpassen. In Oost-Europese landen lijken deze normen veel strikter te zijn. Ongetwijfeld speelt hier ook een rol dat in het Noordwestelijk deel van Europa de verzorgingsstaat verder is ontwikkeld waarbij ook voor de staat een duidelijk rol is weggelegd als het gaat om ondersteuning van afhankelijke gezinsleden.

Foto: GCJFCS

Bovenstaande resultaten zijn gebaseerd op een onderzoek uitgevoerd in het kader van het *Generations and Gender Programme* (GGP) door Svein Olaf Daatland, Katharina Herlofson en Ivar Lima, (2011), *Balancing generations: on the strength and character of family norms in the West and East of Europe*. *Ageing & Society*, jaargang 31, nummer 7, p. 1159-1179.

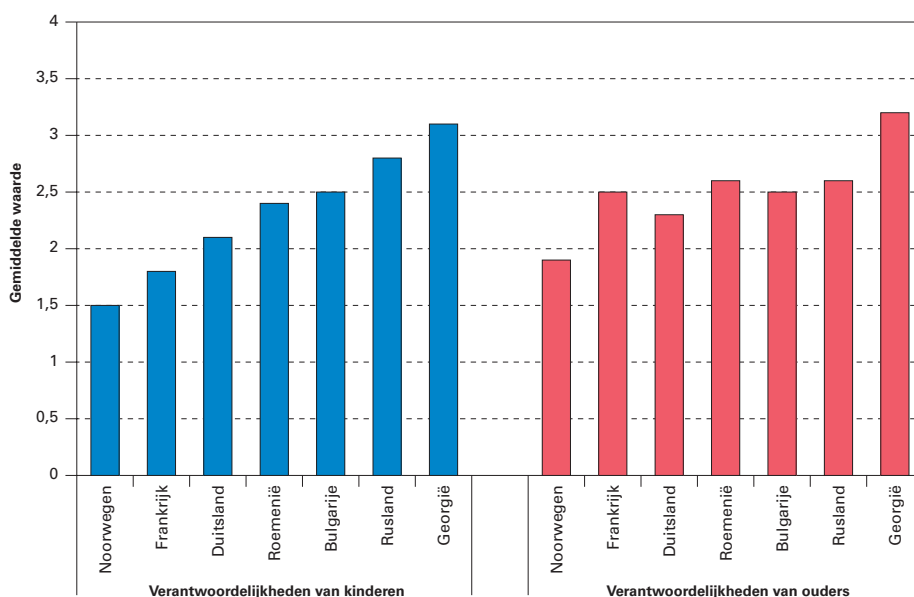
BRON:

- *GGP at a Glance*. Newsletter Generations and Gender Programme, no 3, August 2012.

GENERATIONS AND GENDER PROGRAMME

Het Generations and Gender Programme (GGP) is een internationaal onderzoeksprogramma naar vruchtbaarheid, ouderschap, intergenerationale relaties en verwante onderwerpen dat wordt gecoördineerd door het NIDI (www.ggp-i.org).

Gemiddelde waarde van de index van verantwoordelijkheden van kinderen en de index van verantwoordelijkheden van ouders in 7 Europese landen*

* Gemiddelde scores op een index met twee items (je leven/werk aanpassen en financiële hulp geven) gemeten van '0' (totaal mee oneens) tot '4' (totaal mee eens). Hoe hoger de index hoe meer men het eens is met de verantwoordelijkheden van kinderen of ouders.

Bron: Daatland, Herlofson en Lima (2011).